

Вводне слово

5 грудня 2018 р. минуло 100 років од історичного Фльориньского Віче, што было центральном подійом в часі політичного здвигу Лемків в роках 1918-1921. На вічі во Фльоринці, на яким згромадило ся бл. 500 делегатів зо 130 лемківських сел, выбрано і затверджено Начальный Совѣт Лемковщины, што заряджати мал адміністраційныма єдиницями установлєныма на території Лемковины. Цілу тоту структуру приняло ся звати Руском Народном Республіком. В лемківській спільнотівій памяті фунгує она як символ лемківского стремління до незалежности і часто зове ся ей Лемківском Республіком. Тото символічне значєня выражене остало установлїньом Дня Русина в Польщы на ден 5 грудня.

В сотну річницю історичной фльориньской події Стоваришыня Лемків і Стоваришыня «Руска Бурса» в Горлицях рішыли ей упам'ятнити поставлїньом каменя з пропам'ятном таблицьом в місци, де проходило віче. Знатя, же делегаты згромадили ся в долині перед клєбанїєм, в якій резидує в 1918 р. грекокатолицькій парох Фльориньскы, о. Василій Курилло. Днес тото місце дале приналежыт до фльориньской парохії, але уж не грекокатолицькой лєм римокатолицькой. На яр 2018 р. члєны Головного Заряду Стоваришыня Лемків провели бесїду з парохом Марюшом Томаком, якій выразил свою прихыльнїст для упам'ятнїня, але зазначыл, же рішыня в тій справі підняти може лєм єпископ римокатолицькой тарновской дєцєзії. Стоваришыня Лемків скєрувало офіційне писмо до єпископа Анджея Єжа.

Писма в справі упам'ятнїня Фльориньского Віче сланы і отримуваны в корєспондєнції з костельныма і світскыма органами заміщає долов. Документуют они до днес фурт безєфективный процес стараня ся лемківських организаций о символізацію єдного з найважнїйших спільнотовых місц памяті в формі таблиці з інформаційом о історичній події.

В писмах, што пришли в одповіди на керуваны до реченых органів през СЛ просьбы, фурт споминаны сут даякы перешкоды, про які пропаят-на таблиця не може быти поставлена в історичным для Лемків місци. Головныма адресатами писм СЛ была Тарновска Римокатолицка Курия, Інститут Народовой Памяти і вйіт гміны Ёрибів. По негатывных бо одповідях з Куриі, зазначаючых, же властивым до выдаваня згоды на упаятніня органом ест Інститут Народовой Памяти, СЛ скерувало свої писма до Інституту. Одповід пришла негатывна. Зато остал скеруваный до цілого соспільства одкрытый лист описуючий основу і ціль упаятніня і вказуючий безосновну і кривдячу Лемків одповід ІНП. По пересланю до ІНП того листу з зобраныма під ним праві 700 підписами попереаючыма ідею упаятніня, СЛ отримало одповід, же ІНП не ест страном в тій справі, зато не оно піднимат рішыня.

Беручы до увагы неприхыльне справі становиско Куриі, піднято рішыня о поставліню каменя з таблицьом на приналежным до сельской спільноты ґрунті, адмініструваным през Уряд Ёміны в Ёрибові. Хоц власти гміны декляруют свою прихыльніст, то згоды на поставліня упаятніня при історичній долинці не выдают. Оправдуют то технічныма, инвестиційныма, середовисковыма прычынами, які мож оцінити як заступчы аргументы. В попереаия справы упаятніня во Фльоринці влучыли ся середовиска американыськых Русинів, а од 2021 р. тіж локальны соспільны організації, предо вшыткым Saga Grybów, як тіж Sądecki Sztetl i Fundacja Podziny Popielów «Centrum».

Документы поміщаме хронологічні, знакуючы іх підписами.

Олена Дуць-Файфер

Wprowadzenie

5 grudnia 2018 r. minęło 100 lat od historycznego wiecu we Florynce, który był centralnym wydarzeniem okresu politycznej aktywności Łemków w latach 1918-1921. Na wiecu, na którym zgromadziło się ok. 500 delegatów ze 130 łemkowskich wsi, wybrano Główną Radę Łemkowyny, która miała zarządzać jednostkami administracyjnymi powołanymi na jej terytorium. Całą tę strukturę przyjęło się nazywać Ruską Narodową Republiką Łemków. W łemkowskiej pamięci wspólnotowej funkcjonuje ona jako symbol dążeń autonomicznych i często bywa określana jako Republika Łemkowska. To symboliczne znaczenie zostało wyrażone w postaci ustanowienia Dnia Rusina w Polsce na dzień 5 grudnia.

Setną rocznicę tego wydarzenia Stowarzyszenie Łemków i Stowarzyszenie „Ruska Bursa” w Gorlicach postanowiły upamiętnić poprzez ustawienie głazu z tablicą pamiątkową w miejscu, gdzie odbywał się wiec. Wiadomo, że delegaci zgromadzili się w dolince przed plebanią, w której w 1918 r. rezydował ówczesny greckokatolicki proboszcz Florynki, ks. Wasylj Kuryłło. Obecnie to miejsce nadal należy do parafii we Florynce, jednak nie greckokatolickiej, a rzymskokatolickiej. Wiosną 2018 r. członkowie Zarządu Głównego Stowarzyszenia Łemków przeprowadzili rozmowę z proboszczem Mariuszem Tomaką, który wyraził swoje przychylne stanowisko względem projektu, zaznaczył jednak, że decyzję w tej sprawie podjąć może jedynie biskup rzymskokatolickiej diecezji tarnowskiej. Stowarzyszenie Łemków skierowało zatem pismo do biskupa Andrzeja Jeża.

Pisma w sprawie upamiętnienia wiecu we Florynce wysyłane i otrzymywane w ramach korespondencji z organami kościelnymi i świeckimi zamieszczamy poniżej. Dokumentują one do dziś bezskuteczny proces starań łemkowskich organizacji o symbolizację jednego z najważniejszych miejsc wspólnotowych w postaci tablicy z informacją o historycznym wydarzeniu. W pismach, które napłynęły w odpowiedzi na petycje kierowane do

wspomnianych organów przez Stowarzyszenie Łemków, wciąż wspominane są przeszkody, z powodu których tablica upamiętniająca nie może być postawiona. Głównymi adresatami pism Stowarzyszenia Łemków była Kuria Diecezjalna w Tarnowie, Instytut Pamięci Narodowej i wójt gminy Grybów. Po negatywnych odpowiedziach z Kurii, podkreślających, iż właściwym organem do wydawania zgody na upamiętnienie jest IPN, Stowarzyszenie skierowało swoje pisma do Instytutu. Przyszła na nie odpowiedź negatywna. W związku z tym został skierowany do całego społeczeństwa list otwarty, w którym opisano podstawę i cel upamiętnienia oraz wskazano bezpodstawną i krzywdzącą dla Łemków odpowiedź IPN. Po przesłaniu do IPN tego listu z zebranymi pod nim prawie 700 podpisami popierającymi ideę upamiętnienia, Stowarzyszenie Łemków otrzymało odpowiedź, że IPN nie jest stroną w tej sprawie, dlatego nie może jej rozstrzygnąć.

Uwzględniając nieprzychylne stanowisko Kurii, podjęto decyzję o postawieniu głazu z tablicą na gruncie należącym do wsi, administrowanym przez Urząd Gminy w Grybowie. Chociaż władze gminy deklarują swoją przychylność, nie wydały zgody na postawienie upamiętnienia przy historycznej dolince. Tłumaczą to względami technicznymi, inwestycyjnymi, środowiskowymi, które można postrzegać jako argumenty zastępcze.

Do popierania sprawy upamiętnienia we Florynce włączyły się środowiska Rusinów amerykańskich, a od 2021 r. lokalne organizacje społeczne, przede wszystkim Saga Grybów oraz Sądecki Sztetl i Fundacja Rodziny Popielów „Centrum”.

Dokumenty zamieszczamy chronologicznie, oznaczając je podpisami.

Helena Duć-Fajfer

Stowarzyszenie Łemków Стоваришныя Лемків
Zarząd Główny Головний Заряд

ul. Z. Kossak 6, 55-210 Legnica
 tel.: ++ 48 601 662 597 mail: stowlem89@gmail.com
 PERAKO SA O/Legnica 05 1340 1473 101 0000 2521 9690
 NIP: 69-20-34-432 REGON: 390554882

Lit: 74/2018 ZG SL

Legnica, 10 sierpnia 2018 r.

Jego Ekscelencja Ksiądz Biskup Andrzej Jeż
Ordynariusz Diecezji Tarnowskiej

Zwracamy się do Waszej Ekscelencji z ważną dla społeczności Łemków sprawą. Chcemy upamiętnić wydarzenie, jakie miało miejsce 5 grudnia 1918 roku we wsi Florynka, przy ówczesnej plebanii greckokatolickiej.

Zebrań tam na wiecu delegacji z całej niemal Łemkowiny – pod przewodnictwem greckokatolickich księży: o. W. Kuryłły (proboszcza Florynki), o. T. Kaczmarczyka (proboszcza Binczarowej) i o. D. Chylaika (proboszcza Izrb), jak również świeckiej inteligencji – w myśl powojennych zasad prezydenta Wilsona o samostanowieniu narodów, proklamowali Ruską Narodową Republikę Łemków.

Wydarzenia te doczekały się opracowań współczesnych historyków. Oceniane są z perspektywy czasu pozytywnie w aspekcie ówczesnego współistnienia na tym terenie społeczności polskiej i łemkowskiej. Dla nas, Łemków, rozrzuconych dzisiaj po całym świecie i mających świadomość niemożliwości powrotów do swojej ojczystej krainy, wspomniane wydarzenia są istotną częścią zbiorowej pamięci.

Tablicę pamiątkową w językach łemkowskim i polskim – po uzyskaniu odpowiednich pozwoleń – chcielibyśmy umieścić na surowym łupanym glazie z piaskowca tuż przy ogrodzeniu plebanii, od strony wschodniej.

Odsłonięcia i poświęcenia tablicy, z mile widzianym udziałem duchowieństwa, pragnęlibyśmy dokonać 5 grudnia 2018 roku, dokładnie w 100. rocznicę wiecu we Florynce.

Mamy wielką nadzieję, że nasz zamiar spotka się ze zrozumieniem Waszej Ekscelencji.

Z należnym szacunkiem

Załączniki:

1. Proponowana treść tablicy pamiątkowej
2. Literatura przedmiotu

Ważniejsza literatura przedmiotu:

- Horbal Bogdan, *Działalność polityczna Łemków na Łemkowszczyźnie 1918-1921*, Wrocław 1997
- Kobusov Petro, *K 30-letny Ruskoj Narodnoj Respubliky Lemkov*, [w:] „Karpatorusskij Kalendar 1970”, Yonkers, N.Y. 1970
- Kwilecki Andrzej, *Ruska Narodowa Republika Łemków* [w:] *Fragmenty najnowszej historii Łemków*, „Rocznik Sądecki” t. VIII, NS 1967
- Magocsi Paul Robert, *The Lemko Rusyn Republic (1918-1920)* [w:] *Nationality Papers*, XXI, 2, Fall 1993
- Moklak Jarosław, *Republiki łemkowskie 1918-1919*, [w:] „Wierchy” LIX, Kraków 1994

**В ТІЙ ПЛЕБАНИІ І НА ПРОЛІГАЮЧІЙ ПРЕД НЬОМ ДОЛИНЦІ
ПРОХОДИЛО 5 ГРУДНЯ 1918 РОКА ВІЧЕ, КОТРЕ СКЛИКАЛО
БЛИЗКО 500 ДЕЛЕГАТІВ 130 СЕЛ ЛЕМКОВИНЫ.
ПРОГОЛОШЕНО НА НИМ РУСКУ НАРОДНУ РЕСПУБЛИКУ ЛЕМКІВ.**

**В 100. РІЧНИЦЮ ПОДІЙ – 5 ГРУДНЯ 2018 Р.
СТОВАРИШЫНЯ ЛЕМКІВ**

**W TEJ PLEBANII I NA DOLINCE PRZED NIĄ
ODBYŁ SIĘ 5 GRUDNIA 1918 ROKU WIEC, KTÓRY ZGROMADZIŁ
OKOŁO 500 DELEGATÓW 130 WSI ŁEMKOWYNY.
PROKLAMOWANO NA NIM RUSKĄ NARODOWĄ REPUBLIKĘ ŁEMKÓW.**

**W 100. ROCZNICĘ WYDARZEŃ – 5 GRUDNIA 2018 R.
STOWARZYSZENIE ŁEMKÓW**

**В ТІЙ ПЛЕБАНИІ І НА ПРОЛІГАЮЧІЙ ПРЕД НЬОМ ДОЛИНЦІ
ПРОХОДИЛО 5 ГРУДНЯ 1918 РОКА ВІЧЕ, КОТРЕ СКЛИКАЛО
БЛИЗКО 500 ДЕЛЕГАТІВ 130 СЕЛ ЛЕМКОВИНЫ.
ПРОГОЛОШЕНО НА НИМ РУСКУ НАРОДНУ РЕСПУБЛИКУ ЛЕМКІВ.**

**В 100. РІЧНИЦЮ ПОДІЙ – 5 ГРУДНЯ 2018 Р.
СТОВАРИШЫНЯ ЛЕМКІВ**

**W TEJ PLEBANII I NA DOLINCE PRZED NIĄ
ODBYŁ SIĘ 5 GRUDNIA 1918 ROKU WIEC, KTÓRY ZGROMADZIŁ
OKOŁO 500 DELEGATÓW 130 WSI ŁEMKOWYNY.
PROKLAMOWANO NA NIM RUSKĄ NARODOWĄ REPUBLIKĘ ŁEMKÓW.**

**W 100. ROCZNICĘ WYDARZEŃ – 5 GRUDNIA 2018 R.
STOWARZYSZENIE ŁEMKÓW**

Kuria Diecezjalna w Tarnowie

PL 35-100 Tarnów, ul. Legionów 30
tel. 14-631-73-00, fax 14-631-73-09
e-mail: kuria@diecezja.tarnow.pl
<http://www.diecezja.tarnow.pl>

Tarnów, 14 września 2018 r.

Nasz Znak: OF. I-4.2/107/18

Wasz Znak: 74/2018 ZG Śl.

Szanowna Pani Prezes

Dr hab. Helena Duć-Fajfer

Zastępca Prezesa Zarządu Głównego Stowarzyszenia Łemków

ul. Z. Kossak 6

59-220 Legnica

W odpowiedzi na Pani Pismo z dnia 10 sierpnia br., Komisja Sztuki Kościelnej informuje, że w Diecezji Tarnowskiej nie ma zwyczaju umieszczania na budowach kościelnych tablic upamiętniających wydarzenia o charakterze społeczno - politycznym. Ponadto uzyskaliśmy informacje z urzędów państwowych, że instytucją kompetentną do opiniowania tego typu tablic i wyrażania zgody na ich umieszczanie w miejscach publicznych jest Instytut Pamięci Narodowej.

Z wyrazami szacunku

DIECEZJALNY KONSERWATOR TABLIC

x. ? *[signature]*
Ks. dr Piotr Dzwoniak

Stowarzyszenie Łemków Стоваришчина Лемків
Zarząd Główny Головний Заряд

ul. Z. Kossak 6, 59-220 Legnica
 tel.: ++ 48 661 662 597 mail: stowlem89@gmail.com

Kraków, 10.10.2018 r.

L.dz. 91/2018 ZG SL

Ks. dr Piotr Drewniak
Diecezjalny Konserwator Zabytków
Kuria Diecezjalna w Tarnowie

Szanowny Panie Doktorze,

Dziękujemy za odpowiedź na nasze pismo, skierowane do Jego Ekscelencji Księdza Biskupa Andrzeja Jeża Ordynariusza Diecezji Tarnowskiej w dniu 10.08.2018 r. Równocześnie zwracamy uwagę, iż nie występowaliśmy do Jego Ekscelencji z prośbą o ulokowanie tablicy upamiętniającej na budowlu kościelnej, tylko: „Tablicę pamiątkową w językach lemkowskim i polskim – po uzyskaniu odpowiednich pozwoleń – chcielibyśmy umieścić na surowym łupanym glazie z piaskowca tuż przy ogrodzeniu plebanii, od strony wschodniej”. Zatem otrzymana w odpowiedzi uwaga, iż „w Diecezji Tarnowskiej nie ma zwyczaju umieszczania na budowach kościelnych tablic upamiętniających wydarzenia o charakterze społeczno-politycznym” nie dotyczy tego, co zostało zawarte w naszej prośbie. Postąpiliśmy zatem zgodnie z zawartą w Pana piśmie sugestią, iż instytucją kompetentną do opisywania tablic upamiętniających wydarzenia społeczno-polityczne i do wydawania zgody na ich umieszczenie w miejscach publicznych jest Instytut Pamięci Narodowej i wystąpiliśmy do IPN o wyrażenie zgody na postawienie tablicy w historycznym dla społeczności lemkowskiej miejscu. Wierzymy, iż sprawa zostanie pozytywnie rozpatrzona w czasie pozwalającym nam na przygotowanie tablicy do 5 grudnia 2018, kiedy to przypada setna rocznica wstąpienia do Florync, a to obowiązuje nas do upamiętnienia wydarzeń sprzed stu lat.

Nasza wiara jest tym mocniejsza, iż występujemy o zgodę na postawienie tablicy na obszarze przynależnym aktualnie do Kościoła rzymskokatolickiego, a wydarzenia sprzed stu lat działy się na tym właśnie obszarze, przynależnym wówczas do Kościoła greckokatolickiego. Inicjatorami i głównymi organizatorami wstąpienia z 5 grudnia 1918 byli duchowni greckokatolicy. Pamięć zatem zachowana zostaje w oparciu o zaplecze tego samego Kościoła Powszechnego, nastawionego na dialog i porozumienie społeczne.

Z wyrazami szacunku

Z-ca Prezesa Stowarzyszenia Łemków

dr hab. Helena Duś-Fajfer

Stowarzyszenie Łemków Стоваришнина Лемків
Zarząd Główny Головний Заряд

ul. Z. Koszalki 6, 59-220 Legnica
 tel.: ++ 48 601 662 597 mail: stowlem89@gmail.com

PEKAN 5A Orląglica 43 1046 1473 111 0000 2321 9490
 NIP: 591-00-94-452 REGON: 140354181

Dr Adam Siwek
Dyrektor Biura Upamiętniania Walk i
Męczeństwa
Instytutu Pamięci Narodowej

Szanowny Panie Dyrektorze,

W związku z odpowiedzią, jaką nasze Stowarzyszenie otrzymało na pismo skierowane do Jego Ekscelencji Księdza Biskupa Andrzeja Jeża Ordynariusza Diecezji Tarnowskiej (odpowiedź i pismo w załączeniu), zwracam się do Pana z prośbą o wydanie pozwolenia na ulokowanie w historycznym miejscu, gdzie 5 grudnia 1919 r. odbył się wiec ok. 500 delegatów ze 130 wsi łemkowskich, tablicy upamiętniającej o treści, jaka podana została w załączniku.

Dla społeczności łemkowskiej wydarzenia z Florynki z 1918 r. są istotnym elementem zbiorowej pamięci społecznej i ich upamiętnienie w chwili obecnej, gdy zmagamy się z tragicznymi skutkami akcji „Wisła” i wcześniejszych wysiedleń, jest dla nas swojego rodzaju obowiązkiem wobec historii.

Tablicę pamiątkową w językach łemkowskim i polskim – po uzyskaniu odpowiednich pozwoleń – chcielibyśmy umieścić na surowym łupanym glazie z piaskowca tuż przy ogrodzeniu plebanii, od strony wschodniej.

Uroczystego odsłonięcia i poświęcenia tablicy pragnęlibyśmy dokonać 5 grudnia 2018 roku, dokładnie w 100. rocznicę wiecu we Florynce.

Z poważaniem
 dr hab. Helena Duć-Fajfer
 Zastępca Prezesa ZG SL

Załączniki:

1. Pismo skierowane do Jego Ekscelencji Księdza Biskupa Andrzeja Jeża
2. Odpowiedź na to pismo z dnia 14.09.2018
3. Proponowana treść tablicy w języku polskim i łemkowskim

Stowarzyszenie Łemków Стоваришныя Лемків
Zarząd Główny Головний Заряд

ul. Z. Kossek 6, 59-230 Legnica
 tel.: ++ 48 661 662 597 mail: stowlem89@gmail.com
 PEKAO SA O/Legnica 25 1040 1473 1111 0000 2521 9696
 NIP: 69-20-34-457 REGON: 39055482

Dr Maciej Korkuć
Naczelnik Oddziałowego Biura
Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN
w Krakowie

Szanowny Panie Naczelniku,

W związku z odpowiedzią, jaką nasze Stowarzyszenie otrzymało na pismo skierowane do Jego Ekscelencji Księdza Biskupa Andrzeja Jeża Ordynariusza Diecezji Tarnowskiej (odpowiedź i pismo w załączeniu), zwracam się do Pana z prośbą o wydanie pozwolenia na ulokowanie w historycznym miejscu, gdzie 5 grudnia 1919 r. odbył się wiec ok. 500 delegatów ze 130 wsi łemkowskich, tablicy upamiętniającej o treści, jaka podana została w załączniku.

Dla społeczności łemkowskiej wydarzenia z Florynki z 1918 r. są istotnym elementem zbiorowej pamięci społecznej i ich upamiętnienie w chwili obecnej, gdy zmagamy się z tragicznymi skutkami akcji „Wisła” i wcześniejszych wysiedleń, jest dla nas swojego rodzaju obowiązkiem wobec historii.

Tablicę pamiątkową w językach łemkowskim i polskim – po uzyskaniu odpowiednich pozwoleń – chcielibyśmy umieścić na surowym łupanym glazie z piaskowca tuż przy ogrodzeniu plebanii, od strony wschodniej.

Odstąpienia i poświęcenia tablicy, z mile widzianym udziałem duchowieństwa, pragnęlibyśmy dokonać 5 grudnia 2018 roku, dokładnie w 100. rocznicę wiecu we Florynce.

Z poważaniem
 dr hab. Helena Duć-Fajfer
 Zastępca Prezesa ZG SL

Załączniki:

1. Pismo skierowane do Jego Ekscelencji Księdza Biskupa Andrzeja Jeża
2. Odpowiedź na to pismo z dnia 14.09.2018
3. Proponowana treść tablicy w języku polskim i łemkowskim

6. Негативна відповід Презеса Інституту Народової Пам'яті в справі флоринського ушанування

Stowarzyszenie Łemków Стоваришныя Лемків Zarząd Główny Головний Заряд

ul. Z. Koszka 6, 59-220 Legnica
tel.: ++ 48 601 662 597 mail: stowarn89@gmail.com

Legnica, 4.12.2020 r.

L.dz. 70/2020 ZG SL

Pan Dr Jarosław Szarek, Prezes IPN
Pan Adam Siwek, Dyrektor BUWiM IPN

Szanowny Panie Prezesie, Szanowny Panie Dyrektorze

W przededniu 102 rocznicy historycznego Wieceu we Floryncie, przesyłam na ręce Panów list otwarty, jaki przed rokiem, działając w imieniu Stowarzyszenia Łemków i społeczności łemkowskiej zamieszcili na stronie [petycjeonline.com](https://www.petycjeonline.com/list_otwarty_do_ipn-u?fbclid=IwAR0ZTm3Uxe3Yt0C4ghsoCDGuk-HmXYa2O-Dq6nJMbZwb8_k8SOjhHmnd28) pod linkiem https://www.petycjeonline.com/list_otwarty_do_ipn-u?fbclid=IwAR0ZTm3Uxe3Yt0C4ghsoCDGuk-HmXYa2O-Dq6nJMbZwb8_k8SOjhHmnd28. Podpisały się pod nim 683 osoby.

Forma otwarta petycji - podająca do wiadomości publicznej zarówno proponowaną treść tablicy upamiętniającej istotne dla Łemków wydarzenie historyczne, jak i zawartą w decyzji odmownej IPN-u argumentację dla takiej decyzji, a przede wszystkim nasze wystąpienie do władz IPN-u o zmianę stanowiska, jako całkowicie bezzasadnego i nieadekwatnego zarówno względem sytuacji historycznej, jak i aktualnego kontekstu - wynika z naszego głębokiego przekonania o konieczności komunikowania społeczeństwu, w jakim żyjemy, doświadczanej przez naszą społeczność dyskryminacji, odmawiania przysługującego nam jako wspólnocie pamięci prawa do upamiętnień. Jest też otwartym aktem społecznym, informacją, komunikatem jawności naszych intencji, nie mających nic wspólnego z występowaniem przeciw polskiej racji stanu, integralności granic, czy innych skierowanych przeciw społeczeństwu czy państwu polskiemu działań.

Pod petycją podpisały się osoby narodowości łemkowskiej, polskiej, jak i członkowie innych grup narodowych i społecznych. Wielu spośród nich reprezentuje środowiska naukowe, twórcze. Znaczna część sygnatariuszy skomentowała, wyjaśniła cel, w jakim podpisuje naszą petycję.

Przesyłamy obecnie ten list do adresatów, do których został bezpośrednio skierowany. Wierzymy, iż w dwa lata po podjęciu decyzji odmownej, perspektywę patrzenia przez władze IPN na wydarzenia sprzed ponad stu lat, które nawet w czasie, gdy się dokonywały, nie były traktowane jako skierowane przeciw państwu polskiemu, uległa zmianie. Przedstawione przez nas argumenty za brakiem obiektywnych podstaw do decyzji odmownej są precyzyjne i jednoznaczne. Stąd wypływa nasza wiara w pozytywne rozpatrzenie naszego odwołania od decyzji zawartej w piśmie Dyrektora BUWiM, Adama Siwka z dnia 28 listopada 2018 r. Zdajemy sobie sprawę, że formalna procedura odwoływania się od decyzji powinna dokonać się w czasie zdecydowanie krótszym jak dwa lata, prosimy, jak to zostało wyrażone w piśmie poniżej, o ponowne rozpatrzenie sprawy upamiętnienia łemkowskiego we Floryncie.

Z poważaniem
Z-ca Prezesa Stowarzyszenia Łemków

Helena Duś-Fajfer

PEKAO SA GLegnica 43 1340 1473 1111 0000 0521 9696
NIP: 664-10-94-453 REGON: 330554020

7. Письмо до головных власти ИПП с просьбам о повторне розсмотріня просьбы СЛ о упам'ятніня во Флоринці з покликаньом ся на долучений Открытый Лист

Pan
Dr Jarosław Szarek
Prezes
Instytutu Pamięci Narodowej
Komisji Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu

Pan
Adam Siwek
Dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa
Instytutu Pamięci Narodowej

W powołaniu na prawa gwarantowane nam przez Konstytucję RP oraz Ustawę z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym występujemy do władz Instytutu Pamięci Narodowej o zmianę stanowiska w kwestii upamiętnienia miejsca wiecu społeczności łemkowskiej z dnia 5 grudnia 1918 r. w miejscowości Florynka. Uważamy, że argumenty zawarte w odpowiedzi IPN-u z dnia 28 listopada 2018 r. na nasze pismo z dnia 18 października 2018 r. do Dyrektora BUWiM, Adama Siwka są całkowicie bezzasadne i nieadekwatne zarówno względem sytuacji historycznej, jak i aktualnego kontekstu. W naszym piśmie zwróciliśmy się z prośbą o wydanie pozwolenia na ulokowanie w historycznym miejscu, gdzie 5 grudnia 1918 r. odbył się wiec ok. 500 delegatów ze 130 wsi łemkowskich, tablicy upamiętniającej w języku łemkowskim oraz w języku polskim o treści:

В ТІЙ ПЛЕБАНІІ І НА ПРОЛІГАЮЧІЙ ПРІД НЬОМ ДОЛИНЦІ
ПРОХОДИЛО 5 ГРУДНЯ 1918 РОКА ВІЧЕ, КОТРЕ СКЛИКАЛО
БЛИЗКО 500 ДЕЛЕГАТІВ 130 СЕЛ ЛЕМКОВИНИ.
ПРОГОЛОШЕНО НА НИМ РУСКУ НАРОДНУ РЕСПУБЛІКУ ЛЕМКІВ.

В 100. РІЧНИЦЮ ПОДІЙ – 5 ГРУДНЯ 2018 Р.
СТОВАРИШЫНЯ ЛЕМКІВ

—
W TEJ PLEBANII I NA DOLINCE PRZED NIĄ
ODBYŁ SIĘ 5 GRUDNIA 1918 ROKU WIEC, KTÓRY ZGROMADZIŁ
OKOŁO 500 DELEGATÓW 130 WSI ŁEMKOWYNY.
PROKLAMOWANO NA NIM RUSKĄ NARODOWĄ REPUBLIKĘ ŁEMKÓW.

W 100. ROCZNICĘ WYDARZEŃ – 5 GRUDNIA 2018 R.
STOWARZYSZENIE ŁEMKÓW

W naszym piśmie wskazaliśmy też, że „Dla społeczności łemkowskiej wydarzenia z Florynki z 1918 r. są istotnym elementem zbiorowej pamięci społecznej i ich

upamiętnienie w chwili obecnej, gdy zmagamy się z tragicznymi skutkami akcji „Wisła” i wcześniejszych wysiedleń, jest dla nas swojego rodzaju obowiązkiem wobec historii”. Zaznaczyliśmy, że odsłonięcia i poświęcenia tablicy chcieliśmy dokonać 5 grudnia 2018 r., w setną rocznicę wiecu.

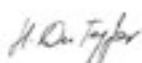
W odpowiedzi odmownej na nasze pismo władze IPN-u powołały się na obowiązujący wszystkich obywateli RP nakaz „poszanowania integralności terytorialnej Rzeczypospolitej Polskiej” i wskazały, że idea zgromadzonych na wiecu we Florynce delegatów było zachowanie jedności z pozostałymi Rusinami i niechęć do włączenia terytorium Łemkowiny do państwa polskiego. Argumenty te w świetle faktów historycznych są całkowicie bezzasadne, a dla nas brzmią szczególnie bolesnie, gdyż:

1. Dnia 5 grudnia 1918 r. terytorium Polski nie było wyznaczone uznanymi granicami państwowymi i trudno tu przypisywać aktywistom łemkowskim występowanie przeciw integralności terytorialnej RP.
2. Dokumenty historyczne poświadczają, że elity łemkowskie działały w dobrej wierze, z pełnym przekonaniem o stosowaniu się wszystkich narodów do Ośrzedzia Woodrowa Wilsona o powojennym ładu na świecie, o prawie narodów do samostanowienia.
3. O przeświadczeniu, że prowadzone działania są zgodne z prawem międzynarodowym i nieskierowane przeciw Polsce świadczyło utrzymywanie przez członków Ruskich Rad (organów administracyjnych powoływanych na wiecach) stałego kontaktu i współpracy z lokalnymi i centralnymi strukturami Polskiej Komisji Likwidacyjnej i późniejszych polskich władz. To przeświadczenie potwierdzone jest też w deklaracjach i postanowieniu o oddaniu wszelkich sporów o terytorium łemkowskie do arbitrażu Konferencji Pokojowej w Paryżu.
4. Koronnym argumentem wskazującym na bezzasadność przypisywania po stu latach antypaństwowego działania symboliki powiązanej z wiecem we Florynce jest wyrok Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 10 czerwca 1921 r. w sprawie przeciw łemkowskim przywódcom (członkom Komitetu Wykonawczego). Jest to wyrok uniewinniający, podkreślający działanie obwinionych w dobrej wierze z woli narodu.
5. Szczególnie bolesne i paradoksalne dla łemkowskiej mniejszości etnicznej jest odwołanie się w piśmie odmownym IPN-u do integralności granic państwowych. Jeśli w 1921 r. w dopiero co konstytuującym się państwie polskim nie uznano w dążeniach łemkowskich przywódców reprezentujących ok. 130-tysięczną, zamieszkującą zwarte terytorium wspólnotę, znamion działalności zagrażającej interesom państwowym, to w chwili obecnej – gdy łemkowie zostali sprowadzeni do rozproszonej dziesięciotysięcznej, podlegającej drastycznej akulturacji, mniejszości – wskazywanie na argument integralności terytorialnej jest daleko idącym nieporozumieniem, a wręcz nadużyciem.
6. Postawienie tablicy upamiętniającej symboliczne w historii łemków wydarzenie świadczące o dojrzałości elit łemkowskich do odpowiedzialności za losy swej wspólnoty nie jest w najmniejszym stopniu powiązane z jakimikolwiek

negatywnymi konsekwencjami społecznymi i politycznymi. Dla zmagających się z efektami akcji „Wisła” Łemków stanowiłoby natomiast ważny tożsamościowo akt nieobudowanego lękiem czy oskarżeniami współbicia obywatelskiego w kraju, w którym akceptowane są różnice nie tylko kulturowe, ale też różne wizje pamięci wspólnotowej jako ważnego komponentu tożsamości etnicznej.

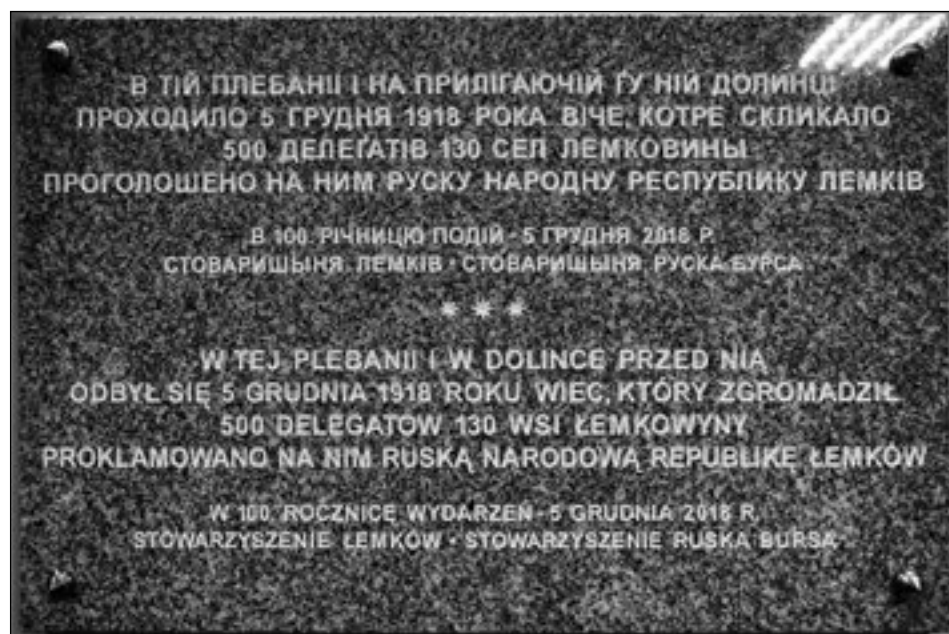
Mając na uwadze powyższe, apelujemy o ponowne rozpatrzenie naszej prośby i wydanie zgody na postawienie przygotowanej już tablicy w miejscu, do którego odnosi się jej treść.

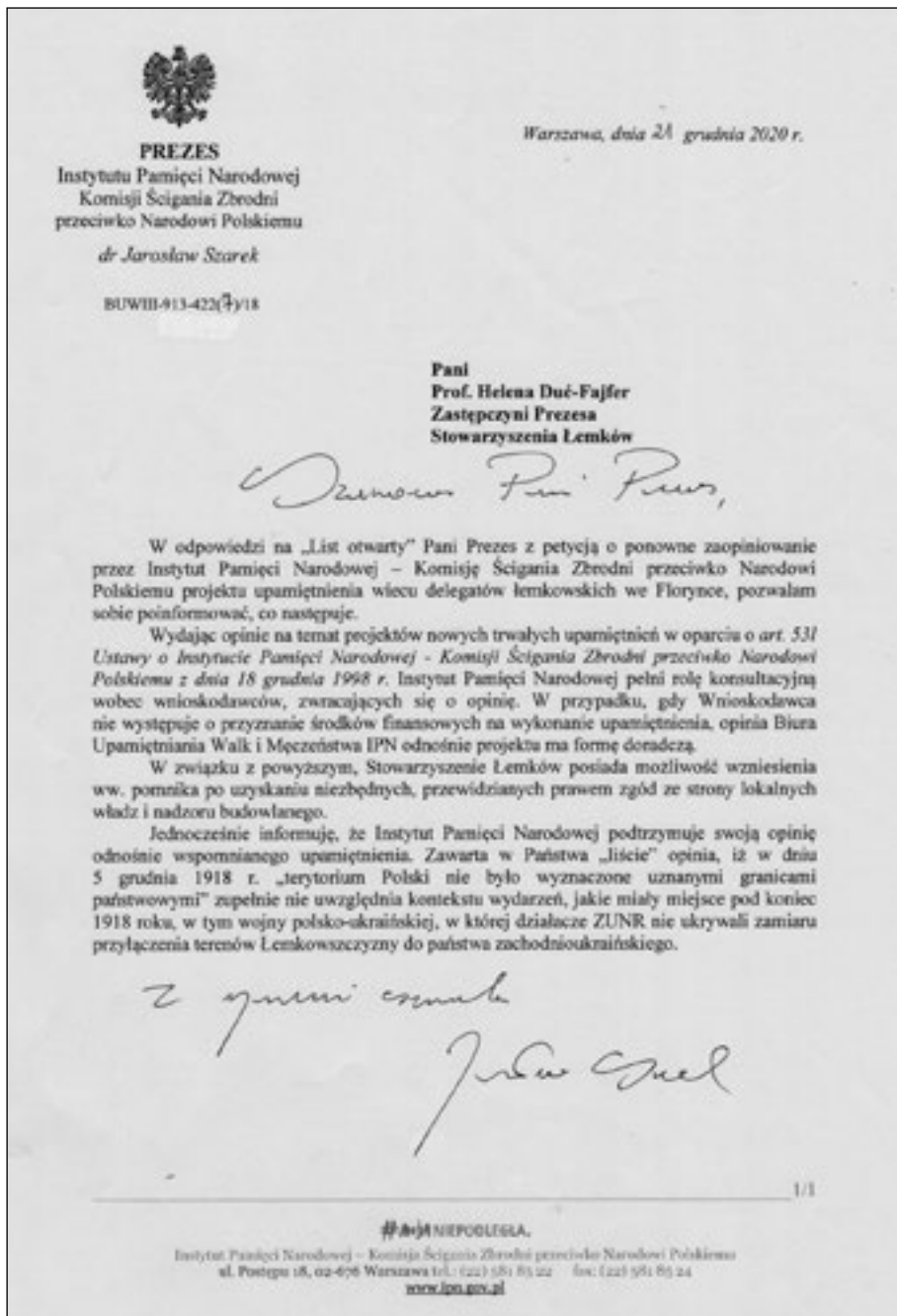
Z poważaniem

Do wiadomości:

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Pan Andrzej Duda
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej Pani Elżbieta Witek
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej Pan Tomasz Grodzki
4. Premier Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej Pan Mateusz Morawiecki
5. Rzecznik Praw Obywatelskich Pan Adam Bodnar

9. Одповід Презеса ІНП на просьбу о повторне розсмотріня справи упамятніня во Фльоринці, выпофуча ся зо становліня през ІНП в тій справі

Stowarzyszenie Łemków Стоваришчина Лемків
Zarząd Główny Головний Заряд

ul. Z. Kossak 6, 59-120 Legnica
 tel.: ++ 48 601 662 597 mail: stowlem89@gmail.com

Legnica, dn. 19.20.2021 r.

L.dz. 47/2021 ZG SL

Wójt Gminy Grybów
Pan Jacek Migacz

Szanowny Panie Jęjcie

Stowarzyszenie Łemków zwraca się z uprzejmą prośbą o wydanie zgody na ulokowanie w miejscowości Florynka przy drodze gminnej, na działce nr 350 na wysokości plebanii (orientacyjna lokalizacja na załączonej mapce) tablicy upamiętniającej wiec społeczności łemkowskiej z 5 grudnia 1918 r. Wskazane miejsce znajduje się tuż przy placu obok plebanii, na którym odbył się ponad 100 lat temu wspomniany wiec. Dla naszej społeczności jest to miejsce symboliczne, gdyż zgromadzenie ok. 500 aktywistów łemkowskich, jakie się tu odbyło, jest jednym z kluczowych momentów w łemkowskiej historii, scalającym pamięć wspólnotową i determinującym procesy etniczne pielęgnujące wyraźną odrębność Łemków od narodu ukraińskiego.

W chwili obecnej, gdy nasza społeczność, rozproszona po całym świecie, ulega drastycznej asymilacji, także upamiętnienie będzie znakiem demokratycznego, szanującego odrębność kulturową i historię miejsca, stosunku lokalnych władz do byłych mieszkalców wsi Florynka i całej Łemkowiny.

Tablicę chcemy osadzić na głazie z surowego piaskowca o nieregularnej formie o wymiarach 200 x 210 x 90 cm (konceptyjny szkic w załączeniu).

Koszty wykonania upamiętnienia pokryje nasze Stowarzyszenie.

O ile byłoby to możliwe, chcielibyśmy dokonać uroczystego odsłonięcia upamiętnienia w dniu 5.12.2021 r.

W załączeniu przesyłamy plan sytuacyjny fragmentu wsi Florynka z zaznaczeniem miejsca proponowanej przez nas lokalizacji kamienia z pamiątkową tablicą.

Z wyrazami szacunku

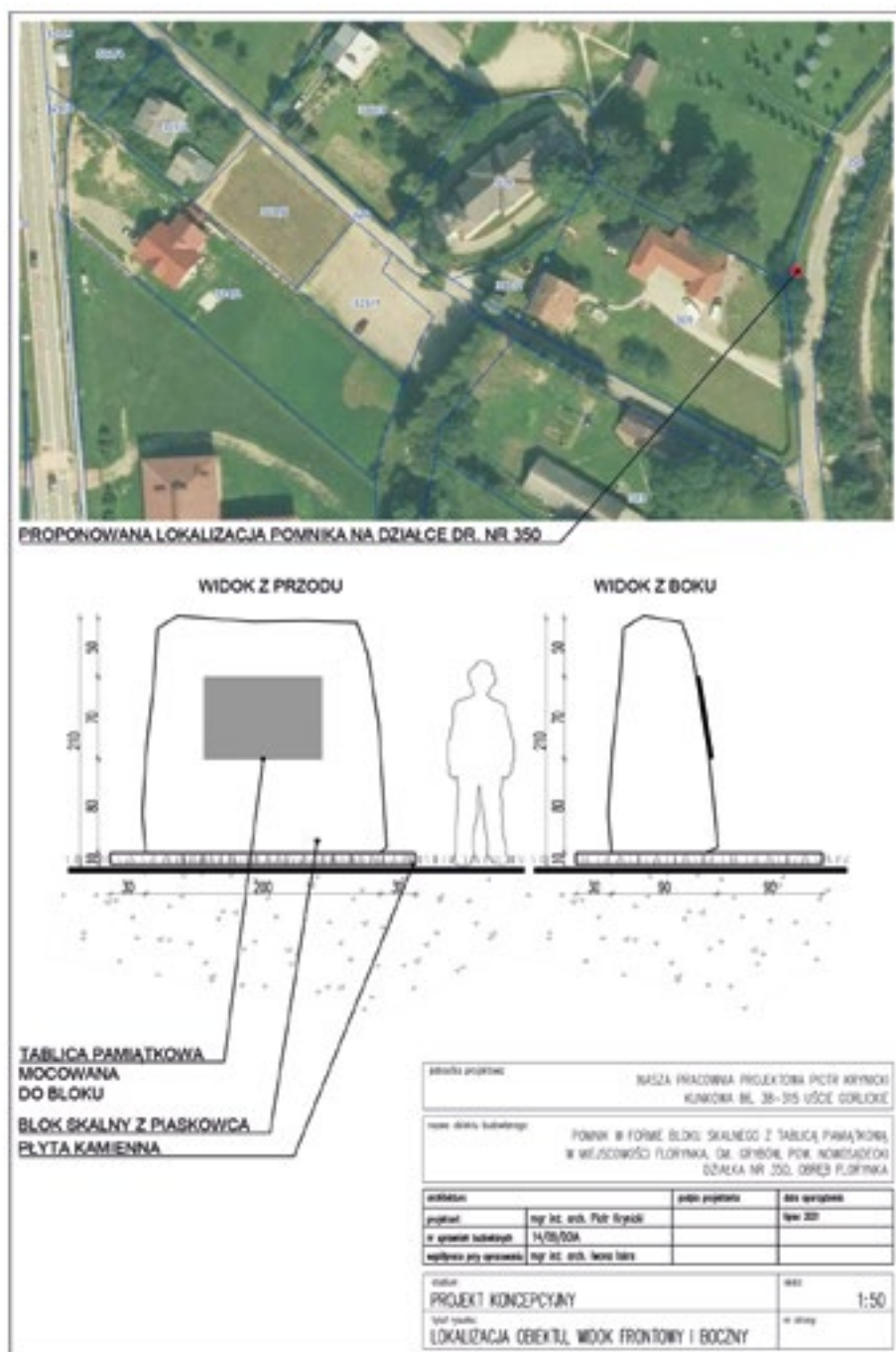
dr hab. Helena Duć-Fajfer, prof. UJ

H. Duć-Fajfer

Wiceprezes Stowarzyszenia Łemków

PERAKO SA Osłagnica 13 040 1473 111 0000 351-9696
 NIP: 521-20-54-457 REGON: 149155482

10. Просьба СЛ до Віята Гіminy Гривів о видання згоди на поставління упам'ятніння на гміннім ґрунті во Фльоринці

11. План локалізації і ескіз форми плянуваного упам'ятніння (автор: Петро Криницький)

Stowarzyszenie Łemków Стоваришшя Лемків
Zarząd Główny Головний Заряд

ul. Z. Koszok 6, 59-210 Legnica
 tel.: ++ 48 601 662 597 email: stowlem39@gmail.com

Legnica, dn. 20.10.2021 r.

L.dz. 83/2021 ZG SL

Pan
 Jacek Migacz
 Wójt
 Gminy Grybów

Szanowny Panie Wójcie

W nawiązaniu do naszego pisma nr 47/2021 ZG SL z dnia 19.07.2021 r. (w piśmie jest błędna data 19.20.2021) a dotyczącego wydania zgody na ulokowanie w miejscowości Florynka przy drodze gminnej nr 350 na wysokości plebanii należącej do Parafii Kościoła Rzymskokatolickiego tablicy upamiętniającej wiec społeczności łemkowskiej (rusińskiej) w dniu 5 grudnia 1918 roku, proszę o pisemną odpowiedź na w/w pismo.

Z wyrazami szacunku

PREZES
 Zarządu Głównego
Andrzej Kopca

Jacek Migacz
Wójt Gminy Grybów

Urząd Gminy Grybów
33-330 Grybów | ul. Jakubowskiego 33
tel. 18 445 02 04 | fax 525 525 210
wojt@gminagrybow.pl | www.gminagrybow.pl

Znak sprawy: IR.7021.13.2021

Grybów, dnia 21 października 2021 roku

Pan
Andrzej Kopeza
Prezes Zarządu Głównego
STOWARZYSZENIE LEMKÓW
ul. Z. Kossaka 6
59-220 Legnica

W odpowiedzi na pismo z dnia 21 lipca 2021 roku i pismo z dnia 20 października 2021 roku oraz zgodnie z ustaleniami ze spotkania w terenie, które odbyło się z przedstawicielami Stowarzyszenia dnia 19 sierpnia 2021 roku, uprzejmie informuję, że, zaproponowana przez Stowarzyszenie lokalizacja tablicy upamiętniającej wiec ludności lemkowej, który odbył się dnia 5 grudnia 1918 roku, koliduje z planami rozbudowy najważniejszego, po drodze wojewódzkiej, szlaku komunikacyjnego przez centrum miejscowości Florynka. Ponadto, wskazaną przez Stowarzyszenie lokalizację przecina zaprojektowana i zatwierdzona przez Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu kanalizacja sanitarna, która ze względów technicznych i warunków terenowych nie może zostać przeprojektowana w inne miejsce.

Mając na uwadze powyższe, należy rozważyć inną lokalizację tablicy pamiątkowej np. cmentarz prawosławny na działce 360/2, który znajduje się nieopodal wskazanej przez Stowarzyszenie lokalizacji.

Zapewniam o wsparciu inicjatywy upamiętnienia historii tej regionu i deklaruje chęć pomocy w znalezieniu nowej lokalizacji tablicy, jednakże w miejscu, które nie koliduje z planami inwestycyjnymi Gminy Grybów.

Oświadczając:

1. Adresat
2. aa.

Spisano: K. Krawiec / Gmina Grybów (18) 445 02 32

E. Krawiec
WOJTA
Jacek Migacz

13. Odpowiedź Wójty Gminy Grybów na prośbę SL o zgodę na postawienie upamiętnienia popri місці, де проходило історичне віче

The Carpatho-Rusyn Consortium of North America

ccconsortium@gmail.com | www.rusynmedia.org/consortium
2022 Columbia Road, NW, #615, Washington, DC 20009

Carpatho-Rusyn
Research Center
New York, New York

Carpatho-Rusyn Society
Munhall, Pennsylvania

Lemko Association
Higganum, Connecticut

Rusin Association
Minneapolis, Minnesota

Timo Foundation
Pittsburgh, Pennsylvania

World Academy of
Carpatho-Rusyn Culture
Toronto, Ontario

November 29, 2021

Pan Jacek Migacz
Wójt Gminy Grybów
Urząd Gminy Grybów
Ul. Jakubowskiego 33
33-330 Grybów

Dear Pan Migacz:

The Carpatho-Rusyn Consortium of North America, comprised of representatives from the major Lemko and Carpatho-Rusyn organizations in the United States and Canada, hereby requests that you cooperate with our brothers and sisters of the Stowarzyszenie Łemków regarding the placement of the *tablica* in Florynka at an appropriate location.

At issue are the repeated denials from your office regarding the placement of the *tablica* commemorating the historic post-World War I meeting of Lemkos on December 5, 1918. The ideal placement of the *tablica* is at the actual place where the meeting occurred: the former Greek Catholic Church located in Florynka. The words on the proposed *tablica* itself strongly support the viewpoint that placement there is appropriate:

"W TEJ PLEBANII I NA DOLINCE PRZED NIĄ..."

Our members, Ambassador (Ret.) Mike Senko and Attorney James A. Kepchar-Kaminski, discussed this issue on February 20, 2020, with Pan Przemysław Nowakowski, First Secretary of the Political Section at the Embassy of Poland in Washington, D.C. Nevertheless, you issued yet another denial on October 21, 2021. You suggested that the *tablica* could be placed in the "Orthodox cemetery on plot 360/2." Whether that is an outright insult to the Lemko people across the globe is not the subject of this letter.

The members of the Stowarzyszenie Łemków are seeking a reasonable accommodation as to the placement of the *tablica*. Placement of the *tablica* in the cemetery conveys an inherent implication that Lemko culture is dead. That is not the case in that Lemkos remain in *Gmina Grybów*, the surrounding *gminy* and other parts of Poland where they were forcibly deported. Placement of the *tablica* in a cemetery does not represent a reasonable accommodation.

We strongly urge you to work with the members of the Stowarzyszenie Łemków to find a mutually acceptable location in the village of Florynka for the commemoration of this important historical event in Lemko and Carpatho-Rusyn history. We will be in contact with our colleagues in the Lemko community and will follow up with the Embassy as needed to resolve this issue.

Sincerely,

/s The Carpatho-Rusyn
Consortium of North America

cc: First Secretary of the Political Section
Embassy of Poland, Washington, D.C.

Stowarzyszenie Łemków Стоваришныя Лемків Zarząd Główny Головний Заряд

ul. Z. Kossaka 6, 59-220 Legnica
tel.: ++ 48 601 662 597 mail: stowlemdy@gmail.com

Legnica, 20.12.2021 r.

L.dz. 98/2021 ZG SL

Wójt Gminy Grybów
Pan Jacek Migacz

Szanowny Panie Wójcie,

Stowarzyszenie Łemków, uwzględniając wskazane przez Pana w piśmie z dnia 21.10.2021 r. okoliczności utrudniające lokalizację tablicy upamiętniającej wiec społeczności łemkowskiej z 5 grudnia 1918 r., zwraca się ponownie z prośbą o wydanie zgody na upamiętnienie.

Jeśli zaproponowana przez nasze Stowarzyszenie lokalizacja tablicy znajduje się w rejonie czasowych robót ziemnych związanych z wykonywaniem kanalizacji sanitarnej na działce nr 350, prosimy o wydanie zezwolenia na umieszczenie tablicy upamiętniającej po zakończeniu tych robót, które zgodnie z przekaznymi nam informacjami, potrwają około dwóch do trzech lat. Do tego momentu formą tymczasowego upamiętnienia mogłaby być tablica informacyjna zbliżoną formą do tablic turystycznych, z inicjatywą postawienia jakiej wystąpiło Stowarzyszenie Saga Grybów, które wspiera nasze Stowarzyszenie w dążeniu do upamiętnienia wiecu we Florynce.

Jeśli planowana jest rozbudowa drogi wiejskiej, przy której znalazłby się upamiętnienie, prosimy o wskazanie dowolnego, uwzględniającego tę rozbudowę miejsca na działce nr 350 na odcinku w pobliżu plebanii i historycznej dolinki (znajdujących się na sąsiadującej działce nr 316/1), do których bezpośrednio odnosi się napis na tablicy. Według wspólnego rozważania podczas wizji terenowej w dniu 19.09.2021 r. stosownym i bezpiecznym miejscem na upamiętnienie mógłby być teren bezpośrednio przylegający do zabytkowej kapliczki z drugiej połowy XIX w. na wzniesieniu obok drogi (w pobliżu granicy działek nr 315/1, 316/1, 350). Umieszczenie docelowej tablicy na skarpie obok kapliczki chroniłoby ją przed możliwymi uszkodzeniami i zanieczyszczeniami związanymi odśnieżaniem drogi przez plugi śnieżne, na którą to możliwość wskazywano podczas wizji terenowej. Mogłoby to też być każde inne miejsce wskazane przez Państwa na odcinku zamieszczonym na poglądowym szkicu między punktem 1 i 2, wzdłuż granic działki z historyczną dolinką i plebanią (zrzek w załączeniu).

Stowarzyszenie Łemków nie uważa za właściwe ulokowanie upamiętnienia na cmentarzu prawosławnym przede wszystkim dlatego, że bezzaadny stanie się napis na tablicy wskazujący plebanię i dolinkę do niej przylegającą jako te miejsca historyczne, które upamiętnia i przy których się znajduje. Dodatkowo przestrzeń cmentarna symbolicznie odnosi się do śmierci i przemijania, tablica natomiast wyraża żywą pamięć społeczną o wydarzeniach, które budowały życie a nie śmierć wspólnotową.

Bardzo dziękujemy Panu Wójtowi za zapewnienie o wspieraniu inicjatywy upamiętnienia historii regionu i w oparciu o to zapewnienie ponawiamy prośbę wskazując na możliwości kompromisowego i satysfakcjonującego rozwiązania danej kwestii. Jesteśmy przekonani, że taki konsensus będzie wspieranym świadectwem wzajemnego szacunku i współpracy między różnymi podmiotami, których tożsamość i aktywność odnoszą się do terenu gminy Grybów.

Z wyrazami szacunku

dr hab. Helena Duś-Fajfer, prof. UJ
Wiceprezes Stowarzyszenia Łemków

H. Duś-Fajfer

PEKAO SA O/Legnica 83 1140 1473 111 0000 3321 30000
NIP: 639 20 34 457 REGON: 334254484

15. Поновлена просьба Стоваришныя Лемків до Війта Гміны Грыбів з пропозиціям компромісового розв'язання вказаних локалізаційних перешкод

16. Ориентацийна мапка з зазначенням можливості компромісу в локалізації упам'янтіння (автор: Каміль Кмак)